

Mall för slutrapport – projekt som fått medel för förebyggande insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck

1. Grunduppgifter

Projektägare: Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning	Länsstyrelsens diarienummer (finns i utskickat beslut): 801-10849-2011
Projektets namn: " Att vara förälder i Sverige del 2"	
Beviljat belopp: 322.920:- + 15.000:- överfört från tidigare projekt	Projektperiod: 2011-08-01 - 2012- 07- 31
Kontaktperson: Ann-Katrin Sundman	
E-mail: ann-katrin.sundman@stockholm.se	Telefon: 0761205324

Har verksamheten tidigare beviljats medel av Länsstyrelsen inom området hedersrelaterat våld och förtryck?

☒ Ja

☐ Nej

Om ja, ange beviljat belopp samt tidsperiod:

Beviljat belopp: 167.000:- + 250.000:-	Tidsperiod: 20100801-20110731+ 20060101-20061231
--	--

2. Bakgrund

Beskriv kortfattat projektet/insatsen:

Syftet med projektet, som startade i augusti 2011, är att med föräldracirklar och familjestöd påverka värderingar och människosyn, som har sin grund i ett patriarkalt hederstänkande och en kollektivistisk familjesyn hos föräldrar. Genom att ge föräldrar kunskap om det svenska samhällets syn på barns rättigheter, jämställdhet mellan könen och uppfostrans betydelse för att uppnå detta, vill vi ge föräldrarna verktyg för att kunna vägleda sina barn utan att kränka barnens mänskliga och lagstadgade fri- och rättigheter.

I föräldracirklarna utgår vi från varje deltagares livsberättelse och ser hur den har formats i samspel mellan de personliga förutsättningarna och den ekonomiska, sociala och kulturella miljön där de viktiga händelserna i livsberättelsen utspelar sig. Vi samtalar om möjligheten att göra egna fria val, om normer och makt som präglar ett kollektivistiskt samhälle och ett individinriktat. Vi samtalar om synen på barn, hur synen på kön påverkar möjligheten till jämställdhet och hur synen på etnicitet och religion kan skapa rasism och främlingsfientlighet. Vi samtalar om hur föräldrar påverkar sina barns framtida liv genom sitt sätt att möta och samspela med barnen och vi presenterar och samtalar om några vanliga uppfostringsmodeller.

Vi förmedlar också kunskap om svenska lagar och institutioner som stöder barns, kvinnors och faders rättigheter att få sina behov och möjligheter till utveckling tillgodosedda och om homosexuella familjers jämställdhet med heterosexuella. Vi berättar om den historiska kampen för dessa rättigheter och dess framgångar och tillbakagångar. Syftet är att förmedla en insikt om att det är en pågående process, som alla är delaktiga i och har ansvar för.

Vi har under tiden september 2011 t.o.m. juni 2012 hållit fem föräldracirklar med sammanlagt 29 deltagare, som tillsammans har 70 barn.

Under samma tid har vi arbetat enskilt med fem familjer med sammanlagt 21 barn. Gemensamt för föräldrarna är att de är ensamma mammor. I alla familjerna har patriarkalt hedersvåld förekommit mot både mammor och barn. Förutom familjesamtal och socialpedagogiskt "hemma hos" arbete gjorde vi en resa under sportlovet med en familj med tre söner. I juli tillbringade vi tre dygn på ett vandrarhem på en skärgårdsö med tre familjer med sammanlagt 11 barn. Vi har också gått på bio med föräldrar och barn under skollov.

Syftet med resa och vistelse på vandrarhem är att möta familjerna i en situation, där vi delar det praktiska ansvaret med föräldrarna och är tillsammans med familjen under en längre sammanhängande tid. Vi skapar förtroende genom samarbete och vi tillämpar det vi samtalat om i föräldracirkarna i verkliga samarbetssituationer. Ett annat syfte är att visa föräldrarna miljöer som de inte själva har kommit i kontakt med. Detta tycker vi är en del i ett integrationsarbete, då föräldrarna får en inblick i hur andra familjer lever och vilka regler som styr samvaron mellan föräldrar och barn. Föräldrarnas olika iakttagelser ger underlag för diskussioner om värderingar och normer.

3. Projektets mål

Har projektets mål uppnåtts?

- ☒ Ja
☐ Nej
☐ Delvis

Om ja, ge minst tre konkreta exempel på hur målen uppnåtts i projektet:

Enligt de utvärderingar som gjorts i varje cirkel har föräldrarna fått kunskap och insikter som gör att de fått ett större självförtroende som föräldrar och en större förståelse för den officiella synen på barn och jämställdhet i Sverige. De har visat en öppenhet och ett engagemang i samtalen om jämställdhet, mänskliga rättigheter och lagar som skyddar mot diskriminering av människor p.g.a kön, sexuell läggning, ras, religion, funktionshinder och ålder.

Vi har haft antalet cirklar som vi uppgav som mål. Det har varit en oväntat jämn fördelning mellan kvinnor och män.

En pappa som deltog i den första cirkeln har rekryterat deltagare till tre cirklar. Cirklarna har hållits i en föreningslokal, som han ansvarar för. Han har deltagit i alla cirklar och vill hålla egna

cirklar för att sprida innehållet till sina landsmän.

Om nej, beskriv varför målen ej uppnåtts:

Om delvis, beskriv vilken del av målet/vilka mål som uppnåtts och varför ni inte lyckades uppnå målet helt:

4. Genomförande

4.a. Utbildningsinsats

Ange utbildningens tema:

- ☐ Pojkar och män
- ☐ Flickor och kvinnor
- ☐ Homosexuella, bisexuella, transpersoner och queer
- ☐ Gift mot sin vilja
- ☐ Familjearbete
- ☒ Annat, ange vilket:

Föräldraskap studiecirkel se vidare under Metodutveckling

Målgrupp:

- ☐ Polis
- ☐ Skola
- ☐ Socialtjänst
- ☐ Hälso/sjukvård
- ☐ Allmänhet
- ☒ Övriga, ange vem:

Familjer med patriarkalt hederstänkande och en kollektivistisk familjesyn

Antal utbildningstillfällen:

6 + en utvärderingsträff

Utbildningens längd:

3 timmar per gång

Antal deltagare:

Kvinnor: 17

Män: 12

4.b. Kartläggning

Ange vilka grupper kartläggningen samlade in uppgifter om:

- ☐ Flickor under 18 år
- ☐ Pojkar under 18 år
- ☐ Kvinnor 18 år och äldre
- ☐ Män 18 år och äldre
- ☐ Annan särskild grupp, ange vilken (t ex personalgrupp etc.)

Respondent (informationskälla):

- ☐ Polis
- ☐ Skola
 - ☐ Elever
 - ☐ Elevhälsa
 - ☐ Lärare
- ☐ Socialtjänst
- ☐ Hälso/sjukvård
- ☐ Övriga, ange vem:

Ange syfte och uppnått resultat:

Hur kommer resultatet av kartläggningen att följas upp?

Bifoga kartläggningen

4.c. Metodutveckling (utveckling av ny metod eller nytt arbetssätt)

Målgrupp:

- ☐ Flickor under 18 år
- ☐ Pojkar under 18 år
- ☐ Kvinnor 18 år och äldre
- ☐ Män 18 år och äldre
- ☐ Annan särskild grupp, ange vilken (t ex personalgrupp, medföljande barn i skyddat boende etc.)

Föräldrar till barn och ungdomar, som kommit i konflikt med sina föräldrar p.g.a. att föräldrarnas människo- och samhällssyn grundar sig på ett auktoritärt patriarkalt tänkande. Föräldracirkarna riktar sig också till föräldrar som p.g.a språksvårigheter varit isolerade eller på annat sätt hamnat i utanförskap i förhållande till det svenska samhället.

Beskriv insatsen och uppnått resultat:

Insatsen består av föräldracirklar. Vi har utvecklat metoden under projektiden och anpassar innehållet till gruppernas olika behov och förutsättningar. Dialogen innebär att vår egen förståelse av "verkligheten" påverkas av föräldrarnas berättelser från ett annat perspektiv. Vi har blivit mer observanta på vår egen kulturbakgrund och vilka antaganden om familj och samhälle som vi tar för givna.

Vi har inspirerats av den turkiska socialpsykologen Cigdem Kagitcibasis forskning. Hon framhåller, att hur samhället är strukturerat i förhållande till ekonomi och försörjning påverkar familjens struktur i fråga om makt och rollfördelning. Genom uppfostran förs kunskaper, värderingar och färdigheter över från föräldrar till barn så att ett samhälle kan leva vidare. Både familjestruktur och uppfostran är oftast funktionell i förhållande till samhället. Då samhällen förändras och barnen inte kan få all kunskap tillsammans med föräldrar och andra vuxna i

närmiljön genom att observera, lyssna, imitera och vara lärning, skiljs produktion och fostran. En del av fostran övertas av förskola och skola.

Kagitcibasi visar på två grundläggande inställningar till barn; en ekonomisk och en psykologisk. Den första baseras på barns bidrag till familjen både som barn och vuxna och leder till en ekonomisk samhörighet med familjen. Den andra inställningen är baserad på den personliga tillfredsställelse barnen ger föräldrarna och leder till att barnet upplever både en känslomässig samhörighet med föräldrarna och en självständighet. Den senare inställningen är vanlig, när samhällen förändras från självförsörjande bondesamhällen med en kollektivistisk familjesyn till ett urbaniserat tillväxtsamhälle, där kärnfamiljen är den vanligaste familjeformen. Men när försörjningsmöjligheterna blir osäkra och bostäderna inte räcker till kommer familjen åter igen att utgöra individens viktigaste sociala kapital såvida inte staten tar ett ansvar genom att bygga upp ett skattefinansierat välfärdssystem.

Cirklarna består av sex gånger tre timmar långa träffar samt en en utvärderingsträff.

Plan för cirklarna:

De två första gångerna går vi igenom våra livsberättelser med fokus på barndomen. Hur påverkades den av både våra personliga förutsättningar och av de samhälleliga villkor vi vuxit upp under. I vilken familj, gemenskap, föddes vi. Hur förmedlade familjen sina värderingar till oss och vilka färdigheter fick vi lära oss i familjen och i skolan. Fick pojkar och flickor lära sig att göra samma saker. Fanns det någonting som flickor fick göra men inte pojkar. Något som pojkar fick göra men inte flickor. Vem bestämde i familjen. Hur fördelades arbetet i familjen. Vi knyter an till Kagitcibasis modell som visar hur olika familjestrukturer och uppfostringsmönster är funktionella i olika samhällen och påverkar individen att se sig själv som en underordnad del av familjen eller som en av familjen oberoende individ. Beroendet liksom oberoendet kan vara både ekonomiskt och känslomässigt. När vi cirkelledare berättar om vår barndom knyter vi också an till lagstiftning och sociala reformer som påverkat barns och föräldrars liv i Sverige och Finland och berättar hur det påverkat våra liv.

Tredje gången handlar om familjestrukturer, uppfostringsmodeller. Barns behov i olika åldrar.. Föräldrarnas och samhällets ansvar för barn och unga

Fjärde gången: Vad innebär lagen som förbjuder aga och kränkande behandling. Förbud mot skadliga sedvänjor, patriarkalt hedersförtryck, könsstämpning, plastikoperationer p.g.a. skönhetsideal. Exempel och diskussion, rollspel. Vad innebär lagen mot diskriminering. HBTQ individer- och familjers rättigheter och skydd. Hur synen har förändrats under de senaste hundra åren.

Femte gången. Hur vi kan påverka våra barns och ungdomars beteende genom vårt sätt att bemöta dem. Hur skapar vi goda relationer, får tid tillsammans, förebygger konflikter och tränar förhandling som en del i problemlösning.

Sexte gången. Fortsättning på förhandling och problemlösning. Därefter avslutning.

Utvärdering. En utvärdering har gjorts efter varje avslutad cirkel och synpunkterna har använts

för att anpassa innehållet och upplägget så att det bättre passar deltagarna. Vi har i tre av cirkelarna använt oss av samforskning, som är en strukturerad form av intervju. Det är en metod som tar tillvara föräldrarnas kompetens och ser föräldrarna som experter på sina problem och behov av kunskap och stöd. Föräldrarna och cirkelledarna intervjuas i samma rum i varandras närvaro. Cirkelledarna får först frågan från intervjuarna vad de är nyfikna på och vill veta från föräldrarna, när det gäller cirkelarnas innehåll och uppläggning samt cirkelledarens roll. Vad har varit verksamt och vad har föräldrarna saknat. Föräldrarna svarar på de frågor cirkelledarna ställer. Samforskningen avslutas med ett fritt samtal mellan alla deltagare. Två kollegor från Familjestödsenheten har gjort samforskningsintervjuerna. Föräldrarnas svar vid utvärderingarna och de berättelser de har givit under kurserna har varit viktiga i metodutvecklingen när det gäller cirkelarna.

Erfarenheter från samforskningen:

Föräldrarna beskrev att de hade känt sig trygga i grupperna, att de hade diskuterat mycket och hade fått prata om hur de upplevt uppväxten i sitt hemland. De hade lärt sig hur man kan sätta gränser, lyssna mer, tjata mindre, visa barnen uppskattning för det de gör och säger, fått praktiska råd om t ex sömn och komma i tid till skolan samt fått kunskap om lagen mot aga i Sverige på ett verksamt sätt. Många upplevde att de hade blivit lugnare med sina barn.

Föräldrarna har uppskattat gruppledarna som lugna och att de lyssnade bra. De uppskattade också att de hade delat med sig av sin egen historia och bakgrund. Gruppledarna å sin sida har känt sig mycket välkomna. De tycker att de har sett mer likheter än skillnader mellan sig och gruppdeltagarna. Alla kämpar med liknande problem som föräldrar.

Föräldrarna önskade mer filmer, material, att fler pappor skulle gå kursen, fler studiecirkelstillfällen, sms som påminnelse inför mötena samt fördjupning och handbok på det egna språket.

Under projekttiden har vi hållit fem cirklar. Sammanlagt har 17 mammor och 12 pappor deltagit i cirkelarna.

4.d. Insatser till målgrupp

Målgrupp:

- ☐ Flickor under 18 år
- ☐ Pojkar under 18 år
- ☐ Kvinnor 18 år och äldre
- ☐ Män 18 år och äldre
- ☒ Annan särskild grupp, ange vilken (t ex personalgrupp, medföljande barn i skyddat boende etc.)

Föräldrar som hamnat eller är rädda att hamna i konflikter med sina barn p.g.a osäkerhet när det gäller uppfostran och föräldrarollen.

Typ av aktivitet/insats?

- ☐ Tjejgrupp
- ☐ Killgrupp

- ☐ Stödsamtal
- ☒ Familjearbete
- ☐ Skyddat boende
- ☒ Annan insats

Beskriv insatsen och hur många som omfattats av denna:

Föräldracirklar se avsnittet om Metodutveckling. Familjearbete i enskilda familjer.

Ange syfte och uppnått resultat:

Att ge föräldrarna kunskaper om det svenska samhällets officiella syn på barns rättigheter, föräldrars och samhällets ansvar. Jämställdhet mellan flickor och pojkar samt uppfostrans betydelse för att uppnå det. Syftet är att föräldrarna ska uppleva att förväntningarna på dem som föräldrar blir begripliga, hanterbara och meningsfulla.

Antal deltagare:

Kvinnor: 17

Män: 12

4.e. Samverkan

Samverkan har ägt rum med följande aktörer:

- ☐ Polis
- ☐ Skola
- ☐ Socialtjänst
- ☐ Hälso/sjukvård
- ☐ Övriga, ange vem:

.

Ange nivå:

- ☐ Lokal
- ☐ Regional
- ☐ Nationell

Antal samverkansträffar under projekttiden:

Vad har samverkan resulterat i?

4.f. Övriga insatser

5. Positiva och negativa erfarenheter

Beskriv vad som fungerat bra och mindre bra i projektet:

Erfarenhetsutbytet med de andra projekten och en viss samverkan har berikat arbetet. Vi har

framförallt haft erfarenhetsutbyte med projektet i Huddinge och Järfälla samt sökt samarbete med projekten som Verdandi och föreningen Varken Hora eller Kuvad har.

6. Uppföljning av projektet samt utvärdering

Hur har projektet dokumenteras? (Om dokumentation finns, bifoga denna):

Dokumentation har skett fortlöpande. Utvärdering har skett genom samforskande samtal.

Vilka erfarenheter vill ni förmedla till andra som ska driva liknande projekt?

Det är viktigt att lyssna på föräldrarnas erfarenheter och till vad som är deras behov i dag samt att dela med sig av egna erfarenheter av att ha varit barn och förälder. Att vi möts med respekt för varandra som föräldrar Att hitta en nivå, där vi tillsammans kan utveckla livskunskap för att vara tillräckligt bra föräldrar i en tid som utmärks av samhällsförändringar.

7. Utveckling och integrering av arbetet i ordinarie verksamhet

Har projektets resultat integrerats i ordinarie verksamhet?

☒ Ja, beskriv på vilket sätt:

Arbetet integreras i det förebyggande arbetet för familjer med barn och ungdomar i stadsdelen.

☒ Delvis

☐ Nej

Om delvis eller nej, hur kommer projektets resultat att spridas och leva vidare?

Resultatet av arbetet har delgetts personal inom socialtjänsten under hösten 2012.

Arbetet integreras i det förebyggande arbetet för familjer med barn och ungdomar i stadsdelen under 2013.

8. Övrig information

Annat ni vill tillägga om projektet:

9. Ekonomisk redovisning

Projektets totala kostnad under perioden:

675.840:- , Projektledarens insatser är i huvudsak finansierade inom Socialtjänstavdelningens ordinarie budget

.

Ej förbrukade medel:

0:

Budgetpost (t ex personal, lokal, utbildning etc.):	Medel som beviljats från Länsstyrelsen (A):	Kostnader som finansieras på annat sätt (B):	Total kostnad för genomförd insats (A + B):
Löner	282.757	282.757	565514
Lokaler	14.400	14.400	28.800
OH	12.370	12.370	24.740
IT	118	118	236
Telefon	2.200	2.200	4.400
Fika mm	700	700	1.400
Tolk	12.875	12.875	25.750
Läger ,utflykter	12.500	12.500	25.000
Totalsumma:	337.920	337.920	675.840

Den ekonomiska redovisningen ska följa villkoren i *Vägledning - för dig som söker projektmedel till insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck*, kapitel 2.6¹

10. Har projektet fått andra bidrag under projektperioden?

☐ Ja

☒ Nej

Om ja, ange bidragsgivare samt belopp:

Bidragsgivare:	Belopp:

11. Bilagor

¹ Broschyren kan laddas ner från: http://www3.lansstyrelsen.se/NR/rdonlyres/464BD3BC-F6D0-440D-9C62-4D5E0969E1C6/166458/vagledning_projektagare.pdf

12. Underskrift

Ort och datum: Hässelby 2012-11-16	Underskrift ansvarig chef/styrelseordförande (vid ideell organisation):
Namnförtydligande: Ingrid Brännström, avdelningschef Socialtjänstavdelningen	